

ködeőről szóló írásbeli jelentéstételből, szóbeli megvitatásból, a jelöltekkel való megvitatásból, külföldi és vegyes bizottságok kinevezéséből, curriculum vitæ és hármás jelölés beküldéséből állanak. Minden rendszernek van hasznos és káros oldala, a legutóbbi tünik még fel legkedvezőbbnek. A mértékadó fõszempontok: a tudományos és pædagogiai képzettségnek, az eddigi mûködésnek mily fontosságot tulajdonítunk és értékét hogyan állapítjuk meg?

A *krónika* tudósít az Alliance française-nek az Egyesült-Államokban kifejtett tevékenységéről, egy új francia tanszék alapításáról magánadományból Londonban, a tudományos irodalom nemzetközi katalógusának kiadásáról, a madridi és brüsszeli University extension megalapításáról, illetõleg 10 évi mûködéséről. A második iskolaegészségügyi kongresszus 1905 pünkösöd napjain tartja üléseit Párisban. Könyvek és folyóiratok szemléje zárja be a füzet tartalmát.

Karl Lajos.

★

Lehrproben und Lehrgänge aus der Praxis der Gymnasien und Realschulen. Herausgegeben von Prof. Dr. N. Fries und Prof. R. Menge. 1905. 1. u. 2. Heft.

Az elsõ füzetben dr. *Attenburg* Oszkár «Die Lateinübung der Prima im Anschluss an die Lektüre» c. cikkében mindenek elõtt jellemzését adja a modern gymnasiumoknak, melyeknek ismertető jelét az oktatás egységében az összefüggés és összevonás után való törekvésben szeretné látni, s központok után való keresésben — ahol a tanítás különbözõ sugarai találkoznak avégbõl, hogy egymást érintsék és áthassák. Szerzõnk áttér ezek után a modern latin nyelv tanításának módszerére, melynek súlypontja az olvasmány és a nyelvtani iskoláztatás szoros összefüggésére essék. Az olvasmány tartalmának alapján a tanuló latinul kifejezni vagyis latinul gondolkozni tanuljon. Miképen lehet ezt gyakorlatilag keresztül vinni, szerzõnk ennek bemutatására Horatius ódáinak elsõ könyvét választja, ahol a latin nyelv tanítására vonatkozó módszerét részletesen a legnagyobb minütiositással keresztül is viszi.

Dr. *Freybe* A. «Die Bedeutung der Osterszene in Goethes Fausttragödie» c. hosszabb tanulmányában részletesen kimutatja, hogy mily nagy jelentõsége van Goethe «Faust»-jában a híres husvéti jelenetnek, mely a tragédiában eleinte hiányzott és csak az 1808-ban kiadott «Faust»-ban jelent meg elõször. E jelenetben éri el Goethe «Faust»-ja költõi tetõpontját, mely jelenet nélkül az egész tragédia csak töredék volt, e husvéti jelenet hozzáfűzése által vált a híres

tragédia egységes egészsze. Ezen tanulmány után következő cikk hasonlókép a német irodalomra vonatkozik és címe «Der Sturm und Drang — zur Behandlung Goethes und Schillers im deutschen Unterricht» szerzője dr. *Dörwald* Péter Goethe műveiből a «Wahrheit und Dichtung 9—11-dik könyvei, Götz és Egmont c. drámái, Faust tragédiájának első része, Mahomet és Prometheus c. lyrai költeményei és «Die italienische Reise» c. útleírása; Schiller művei közül pedig Die Räuber, Fieskó és Kabale und Liebe és Don Karlos, Wallenstein c. drámái alkalmasok arra, hogy a német «Sturm- und Drangperiode»-nak e két zsenialis költő irodalmi működésére való hatását kimutathassuk, mely hatás mind a két költőnél főleg amaz erő érzésében mutatkozik, melylyel akár az æsthetikában, akár a reális életben érvényben levő törvények ellen küzdenek. Dr. *Schmidkunz* János «Schwächen des Universitätsunterrichtes» c. cikkében a német egyetemi oktatás gyengeségeit a következőkben sorolja fel: Az egyetemeken igen hosszú a vakáció és nagy a szabadság, sok intézmény magán viseli az elavulás jellegét, az egyetemen ma már nem kívánunk felolvasásokat, mely methodus már szintén túléltte magát, hanem inkább praktikus gyakorlatokat, melyek — szerzőnk véleménye szerint — minden egyetemen okvetlenül meghonosítandók.

A szemrehányások második csoportja a tanárok gőgje ellen fordul és főképp az ellen kel ki szerzőnk, hogy számos német egyetemen a legfontosabb tanszékek nincsenek betöltve. Cikkirő minden esetre követeli, hogy az egyetemre járó tanulóra több gond fordítassék. Számos egyetemen nincs tanrend és így a tanulók minden útbaigazítás nélkül végzik tanulmányaikat; e tekintetben Schmidkunz a technikai főiskolákra hivatkozik, hol e hiányon segítve van. Számos, főleg a művészeti oktatásra vonatkozó műnek ismertetése, valamint a legújabbban megjelent pædagogiai munkák bibliographiája fejezi be e füzet tartalmát.

E folyóirat II. füzetében dr. *Attenburg* Oszkár befejezi az első füzetben megkezdett tanulmányát; ez alkalommal Horatius ódáinak második könyvét választja fejtegetéseinek tárgyául; dr. *Herold* Richárd «Die aussereuropäischen Erdteile» c. értekezésében hangsúlyozza, hogy mily nagy jelentősége van a földrajzi kutatásban az összehasonlításnak, úgy, hogy a mai földrajzi tanításban a hasonlóságoknak és különféleségeknek föltalálása, valamint az ismeretlenek összekapcsolása az ismertekkel, a tanulók eszét nem csak hogy nagyon élesíti, hanem a földrajznak ily módon való tanítása, mely eddig csak is az emlékező tehetséget terhelte, a tanulónak a földrajzi tanítás iránti kedvét is rendkívüli módon fokozni fogja. Szerzőnk már most a földrajz tanítására imént említett methodusát az

Európán kívül fekvő földrészek geographiai tanításánál — behatóan és részletesen alkalmazva — be is mutatja. *Trompa* «Das gleichschenklige Dreieck» c. cikkében az egyenszárú háromszögek tárgyalásához a Kirchmann tanár által feltalált «Geometriai háromszögek» nevű készülék fölhasználását igen ajánlja, mely apparatus alkalmazásával a háromszögek mivolta, valamint a háromszögek hasonlósága igen könnyen bemutatható. «Der Betrieb in frequenteren Gymnasialseminarien» c. értekezésében dr. *Schädel* Lajos gymn. igazgató a porosz pædagogiai seminariumok legújabb szervezetét ismerteti. A porosz seminariumi gyakorlatok szerzőnk előadása szerint — kétfélek; az egyik gyakorlatban az összes seminariumi hallgatók vesznek részt, míg a hallgatók fiatalabbjai hetenként még egy külön gyakorlatra jönnek össze; ez utóbbi gyakorlatban a német tanítás didaktikája adatik elő, míg a közös gyakorlatban a földrajzi oktatás tárgyalatik; de ez csak új évig tart, ezen időtől fogva az iskola hygiéniája az előadások tárgya. Szerzőnk értekezésének végén közli a címeit mindama dolgozatoknak, melyeket a seminariumi hallgatók az utóbbi öt év alatt a vezetése alatt álló seminariumban beadtak. A «Könyvismertetés» c. rovatot, valamint az újabban megjelent tudományos munkák felsorolását e füzetben is megtaláljuk. *tj.*

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1905 ápril 8-án.

Jelen vannak: *Fináczy Ernő dr.* elnöklése alatt Bokor József, Erődi Béla, Gyulay Béla, Gyulai Ágost, Heinrich Gusztáv, Katonáné Thuránszky Irén, Kármán Mór, Kemény Ferenc, Komáromi Lajos, Pauler Ákos, Schack Béla, Szunzevics Kornél, Waldapfel János, Zsengeri Samu, Trájtler Károly, utóbbi mint jegyző. Ezekon kívül vendégek.

I. Elnök az ülést megnyitja. A napirend első tárgya *Pauler Ákos* r. t. székfoglalója: «Az erkölcsi oktatás elméletéhez» című tételről. (Lásd folyóiratunk májusi füzetében).

Elnök a Társaság nevében köszönetet mond előadónak fejtegetéseiert, amelyekkel a pædagiának legnehezebb problémáit tárgyalta. Egyúttal meleg szavak kíséretében átnyújtja a Társaság rendes tag-ságáról szóló oklevelet.

II. *Kemény Ferenc* r. t. előadást tart: «Benyomások és tanul-ságok a szt. louis-i világhiállítás tanügyi csoportjairól.» (Lásd folyóira-tunk f. évi V., VI—VII. füzeteiben.)